

УДК 930.2:328.1] (477)

Юрій Бобровнік
(Переяслав-Хмельницький)

СТВОРЕННЯ ТА РОЗВИТОК ПРЕДСТАВНИЦЬКИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ (1990–2013): ІСТОРІОГРАФІЯ

У статті здійснено спробу проаналізувати наявні опубліковані історичні праці, що стосуються історії створення і розвитку представницьких органів влади в незалежній Україні. Метою статті є визначення рівня наукового вивчення історії створення та розвитку представницьких органів влади незалежної України в 1990–2013 рр. Задля її реалізації слід виконати низку завдань: дослідити, систематизувати й узагальнити матеріали опублікованих наукових праць. Під час підготовки статті використано метод історіографічного синтезу, який надав змогу зосередити увагу на проблематиці опублікованих історичних досліджень, присвячених історії становлення та розвитку представницьких органів влади в незалежній Україні.

Дослідження рівня наукового вивчення зазначеної проблеми дало підстави констатувати, що системних комплексних досліджень у вказаній сфері української історичної науки немає. Наявні дисертаційні праці історичного характеру лише опосередковано висвітлюють окремі аспекти порушеної проблеми. Більшість праць стосується виключно політичного складника діяльності представницьких органів влади, правової організації їх функціонування та розвитку системи державного управління. Найбільш вивченою залишається історія розвитку структур Верховної Ради України в контексті політичної діяльності Парламенту. Практично відсутні дослідження історії розбудови органів місцевого самоврядування в Україні. Також немає наукових розвідок щодо становлення та утворення представницьких органів влади в Автономній Республіці Крим.

Ключові слова: Парламент, історіографія, наукові праці, представницькі органи влади, органи місцевого самоврядування, Україна.

Незалежність держави, ефективність управління її ресурсами, рівень комфорту проживання її громадян залежить від якості роботи державних структур, а саме законодавчих та виконавчих органів влади. Основним документом, який визначає структуру представницьких органів влади України, є Конституція та спеціальні закони. Українська незалежна держава успадкувала систему органів влади від УРСР, відповідно до вимог часу, окремі державні органи влади було реформовано а також утворено нові. В Україні в 1990–1996 рр. діяла Конституція УРСР, до якої вносилися численні зміни та доповнення за короткі проміжки часу, що відповідно вимагало прийняття додаткових законів, які б регламентували норми цих змін, давали можливість функціонувати державним органам влади. Потреба у здійсненні системного наукового аналізу нагромаджених знань з історії формування структури представницьких органів влади в незалежній Україні визначає актуальність дослідження.

Метою статті є спроба визначити рівень наукового вивчення історії створення та розвитку представницьких органів влади незалежної України в 1990–2013 рр. Відповідно до мети автором поставлено такі завдання: дослідити, систематизувати та узагальнити матеріали опублікованих наукових праць, що стосуються історії створення та розвитку представницьких органів влади в незалежній Україні.

До представницьких органів влади в Україні дослідники відносять Верховну Раду України, органи місцевого самоврядування та Верховну Раду Автономної Республіки Крим. Верховна Рада України (далі ВРУ, Парламент) є прямим спадкоємцем ВР УРСР.

Розуміння процесу еволюції як структури, так і повноважень Парламенту є важливим фактором при оцінці місця й ролі Верховної Ради в розбудові української державності. Дослідженню роботи українського Парламенту присвячено низку наукових праць як історичного, так і політологічного характеру. Серед дисертаційних праць історичного напрямку варто відзначити наукові дослідження Н. Дроботенко [5], В. Авсеєвича [1],

П. Сацього [21]. Н. Дроботенко, досліджуючи історію розподілу повноважень між різними гілками української влади, виокремлює структурні зміни в Президії ВРУ в контексті втрати нею повноважень, які вона мала до 1989 р. Окремі аспекти змін у внутрішній побудові Парламенту відображено в дослідженні В. Авсеєвича, однак вони стосувалися конституційних процесів і суспільно-політичних вимог у громадському середовищі України, проте аналіз власне еволюції структури українського Парламенту автор не здійснював [1]. Окремі аспекти трансформації Президії ВР УРСР та ВРУ відображено у науковій статті В. Гончаренка [4, с. 113]. Варто відзначити дисертаційні дослідження О. Коляструк [15], Н. Мосюкової [18]. Так, О. Коляструк поверхово досліджував структуру ВРУ. Н. Мосюкова здійснила спробу висвітлити процес перебудови структури ВРУ в 1990–1994 рр., проте дослідниця переважно проаналізувала зміни, що були пов'язані спочатку з Президією ВРУ РСР, а потім із ВРУ в системі координат законодавчої та виконавчої гілок влади.

О. Бойко в контексті суспільно-політичних трансформацій в Україні втілює намір висвітлити участь ВРУ РСР у процесі виборення та утвердження незалежності України [3]. Важливо відзначити дисертаційне дослідження П. Сацького, де науковець фрагментарно розкрив роль українського парламенту у становленні політичної системи в Україні [20]. Окремі аспекти організаційних змін в структурі ВРУ, що стали наслідком реакції парламентарів на вимоги українського суспільства на початку 1990-х рр., відображено в дослідженні Я. Сека [21]. Роль ВРУ, пошук її місця у вертикалі української влади, вироблення системи стримування при розподілі повноважень між різними гілками влади в Україні під час конституційного процесу відображено в дослідженні В. Авсеєвича [1].

Проте перш ніж досліджувати суть проблеми, варто зупинитися на тлумаченні понять і термінів, що стосуються місцевого самоврядування. Місцеве самоврядування – це законодавчо забезпечене право територіальної громади самостійно вирішувати питання місцевого значення. Основним призначенням місцевого самоврядування є створення та підтримка сприятливого життєвого середовища, необхідного для всебічного розвитку людини, надання мешканцям територіальних громад якісних і доступних публічних послуг на основі сталого розвитку дієздатної громади. Територіальна громада – первинний суб'єкт місцевого самоврядування. Це люди, які об'єднані постійним проживанням у межах села, селища, міста, що є самостійними адміністративно-територіальними одиницями, або добровільне об'єднання жителів кількох сіл, які мають єдиний адміністративний центр. Сільські, селищні, міські ради були органами місцевого самоврядування, які представляли відповідні територіальні громади та здійснювали від їхнього імені та в їхніх інтересах різні функції. Звідси випливає, що місцеве самоврядування – це комплексне, багатоаспектне явище, яке ще не має єдиного точного наукового визначення.

Стаття 140 Конституції України [16] дає таке визначення місцевого самоврядування: це право територіальної громади – жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища та міста – самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції й законів України. Вона надає право самостійно вирішувати місцеві справи тільки первинним суб'єктам місцевого самоврядування – громадам, а такий підхід переважно базується на громадівській теорії місцевого самоврядування, відповідно до якої громада має муніципальну владу, самостійну й незалежну від центральної влади, а сутність самоврядування полягає в наданні місцевій общині права самій оберігати свої громадські інтереси й у збереженні за урядовими органами завідування одними тільки державними справами. Громадівська теорія, таким чином, заснована на протиставленні місцевої громади державі, оскільки вимагає, щоб громада й держава мали тільки свої власні інтереси.

Існує і так звана теорія муніципального дуалізму, згідно з якою органи місцевого самоврядування є незалежними від держави лише в суто громадських справах, а у сфері політичній розглядаються як органи держави, що виконують її функції та повноваження [8, с. 234].

Порівняно з конституційним положенням Закон «Про місцеве самоврядування в Україні» більше відповідає Європейській хартії місцевого самоврядування, оскільки під місцевим самоврядуванням розуміє не тільки гарантоване державою право, а й реальну здатність територіальної громади самостійно або за відповідальністю органів і посадових осіб місцевого самоврядування вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції та законів України [11].

Аналіз поняття місцевого самоврядування як форми і способу організації влади на місцях дає можливість визначити місцеве самоврядування як специфічну форму публічної влади, яка самостійно реалізується суб'єктами місцевого самоврядування шляхом вирішення в рамках законодавства питань місцевого значення і не входить у систему державної влади.

Історію становлення та розвитку органів місцевого самоврядування (далі ОМС) досліджували переважно фахівці з державного управління здебільшого через призму наявних повноважень та можливостей. До напрацювань у цій сфері належить перш за все монографія І. Дробош [6].

У праці досліджено теоретичні та практичні проблеми реалізації функцій представницьких органів місцевого самоврядування в Україні, розкрито поняття та ознаки функцій представницьких органів місцевого самоврядування, проаналізовано основні види функцій цих органів, здійснено їх класифікацію; висвітлено концептуальні проблеми механізму здійснення функцій представницьких органів місцевого самоврядування; сформульовано основні тенденції розвитку і вдосконалення механізму здійснення функцій представницьких органів місцевого самоврядування.

Дослідниця зазначає, що становлення й розвиток місцевого самоврядування в Україні стримувалися низкою об'єктивних і суб'єктивних факторів економічного, політичного, правового та психологічного характеру. Насамперед це недостатня сформованість дієздатного суб'єкта місцевого самоврядування – самодостатньої територіальної громади, яка б володіла необхідними матеріальними й фінансовими ресурсами, мала достатні внутрішні джерела формування дохідної частини місцевого бюджету, належний рівень підготовленості багатьох депутатів усіх рівнів, державних службовців та громадян до сприйняття основних положень місцевого самоврядування. На відміну від рад народних депутатів, які існували до 1990-х рр. і становили єдину систему органів державної влади, сучасні представницькі органи місцевого самоврядування за своєю природою, на думку автора, були недержавними й не належали до так званої урядової вертикалі. Це відображалось насамперед у функціях цих органів [6, с. 2]. Науковці переважно зосередили увагу на дослідженні місцевого самоврядування в контексті правових функціональних можливостей ОМС. Так, В. Кампо досліджував політико-правові механізми функціонування місцевого самоврядування й аналізував тлумачення термінів і понять, що стосуються ОМС [13]. Варто відзначити спільну працю П. Біленчука, В. Кравченка, М. Підмогильного, у якій автори на основі аналізу українського законодавства розглядають основні засади місцевого самоврядування, широко використовуючи історико-правовий і порівняльний методи [2]. Загалом комплексний аналіз історії становлення та розвитку ОМС у сучасній українській історіографічній науці не здійснений.

У результаті з'ясування рівня наукового вивчення зазначеної проблеми можна зробити висновок, що системного комплексного її дослідження в українській історичній науці не здійснено. Наявні дисертаційні праці історичного характеру лише опосередковано висвітлюють окремі аспекти окресленої проблеми. Більшість праць стосується політичного складника діяльності представницьких органів влади, правової організації їх функціонування та розвитку системи державного управління. Найкраще вивченою залишається історія розвитку структур Верховної Ради України в контексті політичної діяльності Парламенту. У наукових розвідках практично не представлена історія розбудови органів місцевого самоврядування в Україні. Не створено наукових праць, щодо утворення

і становлення представницьких органів влади в Автономній Республіці Крим. Указані напрями потребують подальших фахових напрацювань та інтерпретацій.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Авсеєвич В.П. Верховна Рада у конституційному процесі в Україні. 1990-1996 рр.: Дис... канд. іст. наук: 07.00.01 / В.П. Авсеєвич; Запорізький держ. ун-т. – Запоріжжя, 2002. – 322 с.
2. Біленчук П.Д. Місцеве самоврядування в Україні (муніципальне право). Навчальний посібник / П.Д. Біленчук, В.В. Кравченко, М.В. Підмогильний. – К.: Атіка, 2000. – 304 с.
3. Бойко О.Д. Суспільно-політичні трансформації в Україні (квітень 1985 – серпень 1991 рр.): історико-політологічний аналіз: Дис... д-ра політ. наук.: 23.00.02 / О.Д. Бойко; Інститут політичних етнонаціональних досліджень НАН України. – К., 2003. – 474 с.
4. Гончаренко В. Верховна Рада УРСР за Конституцією Української РСР 1978 року / В. Гончаренко // Вісник Академії правових наук України. – 2008. – № 1. – С. 113.
5. Дроботенко Н.А. Реорганізація та утворення державних органів влади в Україні (1990-2000): історичний аспект: Дис... канд. іст. наук: 07.00.01 / Н.А. Дроботенко; Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – К., 2002 – 224 с.
6. Дробуш І.В. Функції органів місцевого самоврядування в Україні: Монографія / І.В. Дробуш. – К.: Ін-т держави і права імені В.М. Корецького НАН України, 2003 – 244 с.
7. Європейська хартія місцевого самоврядування [Європейська Хартія місцевого самоврядування [Електронний ресурс] : офіційний сайт Верховної Ради України – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_036 – Заголовок з екрану.
8. Журавський В.С. Державне будівництво та місцеве самоврядування в Україні: Підруч. для студентів вищ. навч. закл. / В.С. Журавський, В.О. Серьогін, О.Н. Ярмиш. – К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре»», 2004. – 627 с.
9. Зайцев В. Конфлікти між гілками влади в процесі їх становлення (1991-1996) / В. Зайцев // Становлення владних структур в Україні (1991-1996) [Редкол.: О. Гарань, В. Кулик, О. Майборода]. – К., 1997. – С. 5-29.
10. Закон України «Про місцеві Ради народних депутатів та місцеве і регіональне самоврядування» 7 грудня 1990 року: [Електронний ресурс] : офіційний сайт Верховної Ради України – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/533-12> – Заголовок з екрану.
11. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» 21 травня 1997 року : [Електронний ресурс] : офіційний сайт Верховної Ради України – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80> – Заголовок з екрану.
12. Кармазіна М. Інститут президентства: походження та сутність феномена [Електронний ресурс]: Український центр політичного менеджменту – Режим доступу: <http://www.politik.org.ua/vidtagcontent.php3?m=1&n=26&c=355> – Заголовок з екрану., Кармазіна М. Президентство: український варіант. – К., 2007. – 268 с.
13. Кампо В.М. Місцеве самоврядування в Україні / В.М. Кампо. – К.: Ін Юре, 1997. – 36 с.
14. Колодій А. У питаннях конституціоналізму я великий консерватор / А. Колодій // [Електронний ресурс]: Діалог – Режим доступу : http://dialogs.org.ua/dialog.php?id=54&op_id=915#915 – Заголовок з екрану.
15. Коляструк О.П. Верховна Рада України у системі владних відносин 1994-2002 рр. [Текст]: дис... канд. іст. наук: 07.00.01 / О.П. Коляструк; НАН України, ІН-т історії України. К., 2008. – 218 с.
16. Конституція України від 28 червня 1996 р. [Електронний ресурс] : офіційний сайт Верховної Ради України – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80/page3> – Заголовок з екрану.
17. Лінецький С.В. Метаморфози державного режиму України (політико-правовий аналіз) / С.В. Лінецький. – К., 2003. – 234 с.
18. Мосюкова Н.Г. Історія парламентської системи в Україні (1990-1998 рр.): Дис... канд. іст. наук: 07.00.01 / Н.Г. Мосюкова; Дніпропетровський національний ун-т. – Дніпропетровськ, 2004. – 206 с.
19. Пахарев А.Д. Політичні інститути і процеси в сучасній Україні. Навчальний посібник. – К.: Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2011. – 182 с.
20. Сацький П.В. Становлення політичної системи в Україні наприкінці 1980-х – в першій половині 1990-х років: Дис... канд. історичних наук: 07.00.01 / П.В. Сацький; Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – К., 2003. – 186 с.
21. Секо Я.П. Національний рух середини 1980-х початку 1990-х років у контексті відродження української державності: Дис... канд. іст. наук.: 07.00.01 / Я.П. Секо; Тернопільський національний педагогічний ун-т імені Володимира Гнатюка. – Тернопіль., 2005. – 215 с.
22. Солов'євич І.В. Проблема взаємодії законодавчої і виконавчої влади у світлі Конституції України / І.В. Солов'євич // Правова держава: Щоріч. наук. пр. – К., 1997. – Вип. 8. – С. 29-36.

23. Хмарук Т. Поняття та значення інституту Президента України [Електронний ресурс]: Науковий блог Національного університету «Острозьська Академія» – Режим доступу: <http://naub.oa.edu.ua/2013/ponyattya-ta-znachennya-institutu-prezydenta-ukrajiny/> – Заголовок з екрана.

REFERENCES

1. Avsieievych V.P. Verkhovna Rada u konstytutsiinomu protsesi v Ukraini. 1990-1996 rr.: Dys... kand. ist. nauk: 07.00.01 / V.P. Avsieievych; Zaporizkyi derzha. Un-t. – Zaporizhzhia, 2002. – 322 s.
2. Bilenchuk P.D. Mistseve samovriaduvannia v Ukraini (munitsypalne pravo). Navchalnyi posibnyk / P.D. Bilenchuk, V.V. Kravchenko, M.V. Pidmohylnyi. – K.: Atika, 2000. – 304 s.
3. Boiko O.D. Suspilno-politychni transformatsii v Ukraini (kviten 1985 – serpen 1991 rr.) : istoryko-politolohichniy analiz: Dys... d-ra polit. nauk.: 23.00.02 / O.D. Boiko; Instytut politychnykh etnonatsionalnykh doslidzhen NAN Ukrainy. – K., 2003. – 474 s.
4. Honcharenko V. Verkhovna Rada URSR za Konstytutsiieiu Ukrainskoi RSR 1978 roku / V. Honcharenko // Visnyk Akademii pravovykh nauk Ukrainy. – 2008. – № 1. – S. 113.
5. Drobotenko N.A. Reorhanizatsiia ta utvorennia derzhavnykh orhaniv vlady v Ukraini (1990-2000): istorychnyi aspekt: Dys... kand. ist. nauk: 07.00.01 / N.A. Drobotenko; Kyivskiy natsionalnyi universytet imeni Tarasa Shevchenka. – K., 2002 – 224 s.
6. Drobush I.V. Funktsii orhaniv mistsevoho samovriaduvannia v Ukraini: Monohrafiia / I.V. Drobush. – K.: In-t derzhavy i prava imeni V.M. Koretskoho NAN Ukrainy, 2003 – 244 s.
7. Ievropeiska khartiia mistsevoho samovriaduvannia [Ievropeiska Khartiia mistsevoho samovriaduvannia [Elektronnyi resurs] : ofitsiinyi sait Verkhovnoi Rady Ukrainy – Rezhym dostupu : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_036 – Zaholovok z ekranu.
8. Zhuravskiy V.S. Derzhavne budivnytstvo ta mistseve samovriaduvannia v Ukraini: Pidruch. dlia studentiv vyshch. navch. zakl. / V.S. Zhuravskiy, V.O. Serohin, O.N. Yarmysh. – K.: Kontsern «Vydavnychiy Dim «In Yure»», 2004. – 627 s.
9. Zaitsev V. Konflikty mizh hilkami vlady v protsesi yikh stanovlennia (1991-1996) / V. Zaitsev // Stanovlennia vladnykh struktur v Ukraini (1991-1996) [Redkol.: O. Haran, V. Kulyk, O. Maiboroda]. – K., 1997. – S. 5–29.
10. Zakon Ukrainy «Pro mistsevi Rady narodnykh deputativ ta mistseve i rehionalne samovriaduvannia» 7 hrudnia 1990 roku: [Elektronnyi resurs] : ofitsiinyi sait Verkhovnoi Rady Ukrainy – Rezhym dostupu : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/533-12> – Zaholovok z ekranu.
11. Zakon Ukrainy «Pro mistseve samovriaduvannia v Ukraini» 21 travnia 1997 roku : [Elektronnyi resurs] : ofitsiinyi sait Verkhovnoi Rady Ukrainy – Rezhym dostupu: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80> – Zaholovok z ekranu.
12. Karmazina M. Instytut prezydentstva: pokhodzhennia ta sutnist fenomena [Elektronnyi resurs]: Ukrainyskyi tsentr politychnoho menedzhmentu – Rezhym dostupu: <http://www.politik.org.ua/vid/magcontent.php3?m=1&n=26&c=355> – Zaholovok z ekranu., Karmazina M. Prezydenstvo: ukraïnskyi variant. – K., 2007. – 268 s.
13. Kampo V.M. Mistseve samovriaduvannia v Ukraini / V.M. Kampo. – K.: In Yure, 1997. – 36 s.
14. Kolodii A. U pytanniakh konstytutsionalizmu ia velykyi konservator / A. Kolodii // [Elektronnyi resurs]: Dialoh – Rezhym dostupu : http://dialogs.org.ua/dialog.php?id=54&op_id=915#915 – Zaholovok z ekranu.
15. Koliastruk O.P. Verkhovna Rada Ukrainy u systemi vladnykh vidnosyn 1994-2002 rr. [Tekst]: dys... kand. ist. nauk: 07.00.01 / O.P. Koliastruk; NAN Ukrainy, IN-t istorii Ukrainy. K., 2008. – 218 s.
16. Konstytutsiia Ukrainy vid 28 chervnia 1996 r. [Elektronnyi resurs]: ofitsiinyi sait Verkhovnoi Rady Ukrainy – Rezhym dostupu: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80/page3> – Zaholovok z ekranu.
17. Linetskyi S.V. Metamorfozy derzhavnogo rezhymu Ukrainy (polityko-pravovyi analiz) / S.V. Linetskyi. – K., 2003. – 234 s.
18. Mosiukova N.H. Istoriiia parlamentskoi systemy v Ukraini (1990-1998 rr.): Dys... kand. ist. nauk: 07.00.01 / N.H. Mosiukova; Dnipropetrovskiy natsionalnyi un-t. – Dnipropetrovsk, 2004. – 206 s.
19. Pakhariev A.D. Politychni instytuty i protsesy v suchasniï Ukraini. Navchalnyi posibnyk. – K.: Instytut politychnykh i etnonatsionalnykh doslidzhen im. I.F. Kurasa NAN Ukrainy, 2011. – 182 s.
20. Satskyi P.V. Stanovlennia politychnoi systemy v Ukraini naprykintsï 1980-kh – v pershii polovyni 1990-kh rokiv: Dys... kand. istorychnykh nauk: 07.00.01 / P.V. Satskyi; Kyivskiy natsionalnyi universytet imeni Tarasa Shevchenka. – K., 2003. – 186 s.
21. Seko Ia.P. Natsionalnyi rukh seredyiny 1980-kh pochatku 1990-kh rokiv u konteksti vidrodzhennia ukraïnskoi derzhavnosti: Dys... kand. ist. nauk.: 07.00.01 / Ia.P. Seko; Ternopilskiy natsionalnyi pedahohichniy un-t imeni Volodymyra Hnatiuka. – Ternopil., 2005. – 215 s.
22. Solov'ievych I.V. Problema vzaiemodii zakonodavchoi i vykonavchoi vlady u svitli Konstytutsii Ukrainy / I.V. Solov'ievych // Pravova derzhava: Shchorich. nauk. pr. – K., 1997. – Vyp. 8. – S. 29-36.
23. Khmaruk T. Poniattia ta znachennia instytutu Prezydenta Ukrainy [Elektronnyi resurs]: Naukovyi bloh Natsionalnogo universytetu «Ostrozka Akademiia» – Rezhym dostupu: <http://naub.oa.edu.ua/2013/ponyattya-ta-znachennya-institutu-prezydenta-ukrajiny/> – Zaholovok z ekranu.

Бобровник Ю. Создание и развитие представительных органов власти независимой Украины (1990-2013): историография.

В статье предпринята попытка проанализировать имеющиеся опубликованные исторические труды, касающиеся истории создания и развития представительских органов власти в независимой Украине. Цель статьи – определение уровня научного изучения истории создания и развития представительских органов власти независимой Украины в 1990–2013 гг. Для достижения указанной цели определены следующие задачи: исследовать, систематизировать и обобщить материалы опубликованных научных изысканий. При подготовке статьи был использован метод историографического синтеза, который позволил сосредоточить внимание на проблематике опубликованных исторических исследований, которые освещают историю становления и развития представительских органов власти в независимой Украине.

В результате исследования уровня научного изучения данной проблемы можно сделать вывод о том, что системных комплексных трудов в указанной отрасли украинской исторической науки не существует. Имеющиеся диссертационные работы исторического характера косвенно освещают отдельные ее аспекты. Большинство трудов касается исключительно политической составляющей функционирования представительских органов власти, правовой организации их деятельности и развития системы государственного управления. Наиболее изученной остается история развития структур Верховной Рады Украины в контексте политической деятельности Парламента. Практически отсутствуют исследования истории развития органов местного самоуправления в Украине. Также не представлены научные работы по становлению и образованию представительских органов власти в Автономной Республике Крым.

Ключевые слова: Парламент, историография, научные работы, представительские органы власти, органы местного самоуправления, Украина.

Bobrovnik Yu. The creation and development of the representative government of independent Ukraine (1990-2013): historiography.

The author makes an attempt to analyze the available published historical works concerning of the history of creation and development of the representative government in independent Ukraine. The author chose as an attempt to determine the level of scientific study history and development of the representative government of independent Ukraine in 1990-2013. According with this goal are the following tasks: explore, organize and summarize published scientific knowledge concerning of the history and creation of the representative bodies in independent Ukraine. In preparing the article it was used the method of synthesis of historiography, which allowed to focus on the issue published historical studies that in a greater extent only in fragments covers the history of formation and development of the representative government in independent Ukraine.

Investigating the level of scientific study of the problem, it was found that the system of complex research in the Ukrainian historical science does not exist. Available thesis works of historical character only indirectly elucidate some aspects of problems. Most of the works refer solely to the political aspect of the representative bodies, the legal organization of their activities and the development of the public administration. The most studied is the history of the structures of the Verkhovna Rada of Ukraine in the political activities of the Parliament. Almost there are not any researches into the history of the development of the local government in Ukraine. There are no scientific papers on the formation and establishment of the representative government in the Autonomous Republic of Crimea.

Keywords: the Parliament, historiography, scientific works, the representative bodies, the local governments, Ukraine.

Одержано 17.03.2016.